

Občina Bovec

Trg golobarskih žrtev 8
5230 Bovec

Telefon: SI (386) 05/384-19-03
E-pošta: obcina.prostor@bovec.si

OBČINA BOVEC

ŽUPAN

Številka: 093-1/2024-3
Datum: 18. 09. 2024

Zveza št.: 01453-1/2024-9-IZ

Zadeva: Načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka 2026-2035 – izhodišča, usmeritve, stališča Občine Bovec

V povezavi z dopisom št. 01453-1/2024-9-IZ z dne 31.07.2024, prejetim po elektronski pošti, vam pošiljamo naša **izhodišča, usmeritve, stališča** k pripravi Načrta upravljanja Triglavskega narodnega parka (v nadaljevanju: NU TNP) za naslednje desetletno obdobje.

V času izvajanja obstoječega Načrta upravljanja TNP 2016-2025 smo opazili pozitivne učinke ukrepov, predvsem na ohranjanje narave in naravnih dobrin, kot sta voda in zrak. Imeti čisto in pitno vodo v potokih in reki Soči ter dihati čist in svež zrak je redkost v svetu, bogastvo, ki si ga želijo doživeti in izkusiti mnogi turisti širom sveta. Prav slednje pa privablja v dolino vedno večje število obiskovalcev, predvsem v poletnih mesecih. To ustvarja pritisk na naravno okolje in prebivalce, kar se odraža v močnem povečanju prometa na cestah in povečanju odpadkov v naravi. S tem se počasi in trajno uničujejo naše edinstvene in redke naravne dobrine.

Ukrepi NU TNP s svojo zahtevnostjo in omejitvami močno vplivajo tudi na poseljenost podeželja in razvoj kmetijstva, vendar v nepodporni smeri. Že tako so poseljena območja v naši občini zaradi naravnih danosti precej oddaljena od centralnih dejavnosti in razvojne infrastrukture, kar spodbuja predvsem mlade k odseljevanju in zmanjševanju rodnosti. Omejitveni ukrepi in ostale prepovedi, s katerimi se soočajo prebivalci teh območij na področju gradnje in razvoja kmetijstva, pa zadevo še poslabšuje, kar se kaže v zmanjševanju mladih kmetij, predvsem se opuščajo tradicionalne kmetijske dejavnosti, kot so pridelava in predelava mleka, tradicionalna paša, itd. Zaradi tega se izgublja tudi naša kulturna dediščina. Pokazala se je povečana problematika na področju napadov velikih zveri na drobnico. Kmetje so bili močno oškodovani, zveri pa močno zaščitene. To je vodilo do tega, da se večji ukrepi v korist kmetov niso izvedli, prav tako niso dobili primerne finančne pomoči. Na drugi strani pa so zveri dobile še dodatno podporo v varovanju.

Želimo si, da najdemo skupno pot v sobivanju z naravo, predvsem na območjih, ki s svojimi ukrepi varujejo in podpirajo prisotnost in razmnoževanje drevesnih in živalskih

vrst. Vizijo in zastavljene cilje NU TNP podpiramo, vendar naslavljamo, da ukrepi spodbujajo **povečanje poseljenosti podeželja, spodbude razvoju kmetijstva, varovanje kulturne dediščine in kulturne krajine.**

Pregledali smo obstoječi Načrt upravljanja TNP 2016-2025 in Izhodišča za postopek priprave NU TNP 2026-2035. Po področjih podajamo naslednje ugotovitve:

– na področju ohranjanja narave (upravljavsko področje A):

- podpiramo krepitev izvajanja nalog varstva narave, predvsem v prvem in drugem varstvenem območju, vendar se zavzemamo, da se prva in druga varstvena območja NE širijo oz. se ne zmanjšuje tretje varstveno območje. Podpiramo širitev tretjega varstvenega območja, na račun zmanjšanja drugega območja, saj bi s tem vplivali na povečanje ohranjanja poselitve ter spodbujanja trajnostnega razvoja in kmetijstva;
- pri vzpostavitvi pravil ravnanja na mirnih območjih naj se določi taka pravila, ki bodo podporno in pozitivno vplivala na ohranjanje kmetijstva in s tem na povečanje poseljenosti podeželja;
- pri pripravi akcijskih načrtov za ohranjanje biotske raznovrstnosti in za ravnanje s tujerodnimi vrstami naj se smiselno določi prioriteto v varovanju vrst;
- pri obravnavanju prepoznavne vloge Programa upravljanja območij Natura 2000 znotraj vsebin NU TNP naj se teži k ukrepom, ki bodo zasledovali oboje, varovanje živalskih in rastlinskih vrst ter varovanje lokalnega prebivalstva v smislu podpore razvoja kmetijstva in privlačnosti priseljevanja ter ustvarjanja prostora za razvijanje novih podjetniških idej;
- pomembno vlogo pri kmetijski dejavnosti v narodnem parku ima planinsko pašništvo. Glede na problematiko napada velikih zveri na drobnico in s tem povzročitev velike gospodarske škode lokalnemu kmetijstvu v obdobju obstoječega Načrta upravljanja TNP 2016-2025 je na območju občine Bovec potrebno pripraviti ukrepe, ki bodo zagotavljali večje finančne odškodnine za ublažitev konfliktov med kmeti in velikimi zvermi;
- podpiramo ureditev problematike odvajanja odpadnih vod;
- posebno pozornost je potrebno nameniti problematiki priobalnega pasu reke Soče. Skladno z Zakonom o vodah (ZV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) je Soča vodotok 1. reda za katerega je določen priobalni pas v naseljih 15 m in izven naselja 40 m. Lokalni prebivalci v parku se soočajo s problematiko pridobivanja vodnih soglasij in pozitivnih mnenj na področju gradnje in ostalih posegov v teren. Potrebno bi bilo urediti, da vsi kraji, ki se nahajajo ob Soči, pridobijo status naselja, kjer bi veljal 15 m priobalni pas. S tem bi vplivali na širitev in večanje poseljenosti v parku;
- pri oskrbi objektov (obstojećih in novogradenj) s pitno vodo je potrebno poenostaviti in pohitriti postopke oz. pripraviti izvršljivo in hitrejšo zakonodajo v primerih, ko ljudje do pitne vode lahko pridejo samo preko lastnega vodnega zajetja, kar je trenutno zelo oteženo oz. zakonodajno nemogoče na območjih zavarovanih naravnih vrednot.

– na področju varstva kulturne dediščine (upravljavsko področje B):

- podpiramo vzpostavitev in delovanje modela sofinanciranja obnove objektov, pomembnih za ohranjanje stavbnih tipoloških značilnosti v narodnem parku ter spodbujanje ohranjanja tradicionalnih tehnik, veščin in znanj (nesnovna dediščina);

– na področju ohranjanja poselitve in trajnostnega razvoja (upravljavsko področje C):

- podpiramo načrtovanje in uveljavitev programov umirjanja prometa, predvsem izpostavljamo, da se oblikuje strategija v smislu lokacij novih parkirišč na izpostavljenih turističnih točkah v povezavi spodbujanja trajnostne mobilnosti in s tem krepitev in povečanje javnega prevoza in avtobusnih postajališč. Slednje je v izrazitem pomankanju in močno vpliva na neurejeno prometno dinamiko v dolini in otežuje obiskanost naravnih znamenitosti. Problematika na področju urejanja prometa in javnega prevoza v dolini je izrazita in v tem segmentu nagovarjamo TNP k oblikovanju finančnih vzpodbud k reševanju omenjene problematike v smislu gradnje parkirišč oz. urejanju površin, ki doprinesejo k umirjanju in večji organizaciji prometa;

- naprošamo, da se izpostavi in vključi trajni obstoj Podružnične šole Soča v narodnem parku, da se prepozna njena vloga v okolju kot izredno pomembna in nezamenljiva ter kot vzpodbuda pri naseljevanju mladih družin in povečevanju rodnosti v narodnem parku;

- nagovarjamo, da se vzpostavijo finančne vzpodbude (v smislu stipendij, itd.), ki bodo spodbujale in omogočale pridobivati višjo izobrazbo, saj se nekateri zaradi oddaljenosti in s tem povezanih višjih stroškov poti in bivanja izobraževanje v večjih mestih težje privoščijo;

- nagovarjamo, da se vzpostavijo finančne vzpodbude za podporo in razvoj podjetniških idej lokalnega podjetništva;

- izredna problematika se pojavlja na področju dolgotrajne oskrbe starejšega prebivalstva, ki v celotni občini Bovec narašča. Dolgotrajna oskrba je otežena zaradi zahtevnosti terena, razpršenosti gradnje in pomanjkanja kadra, ki nudi oskrbo na domu. Na tem področju je potrebna povečana pozornost in iskanje rešitev ter vzpostavitev finančnih vzpodbud za podporo pri zagotavljanju oskrbe na domu;

- potrebno je omogočiti možnost novogradenj stanovanjskih objektov za namene reševanja stanovanjske problematike predvsem na ranljivih območjih, kot je Bavšica, kjer skoraj da ni več otrok. Pri tem se lahko postavijo omejitve, da se omogoča novogradnja le za namene povečevanja lokalnega prebivalstva in ne za potrebe nastanitvev v turistične namene;

- nagovarjamo, da se vzpostavijo finančne vzpodbude, v smislu subvencij ali enkratnih finančnih pomoči, za prebivalce parka h gradnji stanovanjskih objektov in gospodarske javne infrastrukture (vodovod, odvajanje odpadnih fekalnih in meteornih voda, itd.). Gradnja objektov in GJI je povezana z visokimi stroški gradnje in lahko negativno vpliva na naravo, v kolikor je le ta nepravilno grajena oz. vzdrževana;

- na področju družbenih dejavnosti naprošamo za vzpostavitev finančnih vzpodbud za lažjo izvedbo in povečanje aktivnosti ter dogodkov v parku;
- predlagamo vzpostavitev sistema, ki nudi lokalnemu prebivalstvu v parku ugodnosti na področju doživljanja narodnega parka, parkiranja, itd.;
- naprošamo, da se v postopke načrtovanja in izvedbe projektov v parku vključi lokalno prebivalstvo. Dosedanje izkušnje kažejo, da se izvajajo projekti brez vednosti lokalnih prebivalcev, prav tako so pogosto ukrepi neprimerni in nezadostni. Z vključenostjo in ozaveščanjem javnosti bi projekti in ukrepi resnično pridobili pravi namen in zadostili potrebam v prostoru, s katerimi se soočajo lokalni prebivalci v parku.

– na področju obiskovanja in doživljanja narodnega parka (Upravljavsko področje D):

- zavzemamo se za ureditev rabe naravnih vrednot, prednostno za tiste, na katerih se za obisk zaračunava vstopnina. Potrebno je pravno formalno urediti upravljanje zemljišč, ki niso v lasti narodnega parka, a se na njih izvajajo športne aktivnosti (npr. soteskanje v kanjonih Fratarica in Predelica);
- na vstopno/izstopnih mestih Bunkerji in Velika korita je potrebno urediti primerne dostope in parkirna mesta. Izpostavljamo lokacijo Bunkerji, kjer je neprimerno vstopno/izstopno mesto v reko, prav tako so neprimerne parkirne površine, ki se nahajajo ob cestišču na eni strani in Sočo na drugi. Prihaja do erozije zemljišča, prav tako je v bližini nepregleden ovinek, kar vodi v večjo nevarnost pri parkiranju in zadrževanju obiskovalcev ob cestišču zaradi pomanjkanja prostora;
- na področju turizma je potrebno pripraviti strategijo obveščanja in ozaveščanja obiskovalcev. Potrebno je večje obveščanje obiskovalcev, da se nahajajo v varovanem območju parka (problematika smeti, obnašanje v varovanem območju, itd.) Za zgled predlagamo Občino Bohinj.

Občina Bovec obsega poleg občine Bohinj v narodnem parku največji delež površin. S tega razloga se občina Bovec močno zavzema za vzpostavitev ugodnih pogojev za lokalno prebivalstvo, saj se v dolini soočamo s slabo demografsko strukturo in odseljevanjem mladega izobraženega kadra. Indeks staranja je višji od vrednosti indeksa za celotno Slovenijo, prav tako je naravni prirast negativen (vir: STAT, 2022). Predvsem se zavzemamo za povečanje poseljenosti podeželja, razvoj trajnostnega kmetijstva in ohranjanje kulturne dediščine. Želimo si, da bi se skupaj z narodnim parkom zavzemali za sožitje med človekom in naravo, da bi skupaj oblikovali take ukrepe, ki bi bili privlačni za mlade družine in bi spodbujali priseljevanje, predvsem izobraženega kadra, in povečevanje rodnosti.

K oddaji izhodišč, usmeritev in stališč k pripravi NU TNP 2026-2035 smo povabili tudi lokalno prebivalstvo, predvsem tiste, ki prebivajo v TNP in najbolj vedo, kje so potrebne

izboljšave oz. spremembe. Prejeli smo le en dopis s strani Turističnega društva Soča-Trenta, katerega prilagamo dopisu (Priloga 1).

Kontaktna oseba na strani Občine Bovec, ki bo sodelovala pri pripravi NU TNP, je dr. Martina Lavrič, ki je dosegljiva na naslednji kontaktnih podatkih: obcina.prostor@bovec.si, 05 38 41 903, 051 229 093.

Za vsa nadaljnja sodelovanja smo na voljo.

S spoštovanjem,

Pripravila:
dr. Martina Lavrič
višja svetovalka za okolje in prostor

Valter Mlekuž
župan Občine Bovec

Priloga 1: Dopis Turističnega društva Soča-Trenta.

Poslati:

- JAVNI ZAVOD TRIGLAVSKI NARODNI PARK, Ljubljanska cesta 27, 4260 Bled – po elektronski pošti: triglavski-narodni-park@tnp.gov.si; igor.zakotnik@tnp.gov.si

Občina Bovec		Videl:
Prejeto: 13-09-2024		D.mesto 04/3
ŠIFRA ZADEVE	Prii.	Vrednote
093-1/2024-2-2		

Turistično društvo Soča-Trenta, kot eden ključnih nosilcev turističnega razvoja v dolini Trente, že vrsto let opozarja na določene problematike razvoja turizma v dolini Trente.

Ključne problematike:

- Prekomeren in hrupen promet
- Slaba in dotrajana infrastruktura (državna cesta Kranjska Gora-Bovec)
- Pomanjkanje ustreznih javnih WC
- Pomanjkanje javnega avtobusnega prevoza
- Masoven turizem na prepoznavnih turističnih točkah v dolini
- Divje kampiranje

Predlagane rešitve:

- Povečanje števila linij avtobusnega prevoza in povečanje števila avtobusnih postajališč
- Omejevanje in urejanje prometa skozi dolino Trente (motorna kolesa, organizirane prireditve z motornimi vozili) s časovnimi omejitvami za določene vrste udeležencev prometa, splošnimi in delnimi prepovedmi vstopa.
- Uvedba sistema »no reservation, no vacation« tako za namestitve kot za obisk naravnih znamenitosti.
- Določitev zgornje meje nivoja hrupa iz motornih vozil in omejitev njihovega dostopa v dolino Trente (prelazi v Avstriji).
- Ureditev pohodnih poti, parkirišč in avtobusnih postaj ob Izviru Soče, malih in velikih koritih reke Soče, korita Mlinarice, Šunikov vodni gaj, zatrep Lepene in na Vrški cesti.
- Ureditev in vzdrževanje ceste, ureditev parkirišč, javnega prevoza itd.
- Preusmeritev kolesarjev in pešcev z glavne ceste na obvozne ceste, kjer je možno, sicer ureditev souporabe ceste.
- Povišanje kazni za neupoštevanje zakonskih določil v TNP (vožja s kolesi po gorskih poteh, odlaganje smeti, kurjenje v naravi, kampiranje v naravi)

Z veseljem se bomo udeležili nadaljnjih razprav pri oblikovanju Načrta upravljanja TNP tudi v bodoče.

Trenta, 9. 9. 2024

V imenu UO TD Soča-Trenta

Turistično društvo

Soča Trenta

Trenta 31, 5232 Soča

T +386(0)53839300

info@ment-soca.si

Matevž Pretner

